AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍԻՒՐԻԱ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՇԱԲԱԹ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 26 1932
ԳԻՆԸ ՀԱՏԸ 2,50 Ս. Դ.

Զ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 192 (769)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ

Իրաւունք ունինք քիչ մը սկեպտիկ ըլլալու, քաղաքական պրոպականտի մը արդիւնքներուն մասին։ Քիչ յուսախաբութիւններու ենթարկուած չենք մեր արիւնոտ դատի ճամբուն վրայ, ու քիչ նիզակներ չկան խրուած մեր սրտերուն՝ բարեկամներու իսկ կողմէ։ Ցարդի շիւղ մը անգամ չունինք երէկուան մեր պաշտպաններէն, որուն կրթնած ուզենք վերադառնալ հին ուղիներուն։ Սակայն քաղաքական կեանքի մէջ, սեփական ժողովուրդի օգտին, ինչը անգամ ձախողածը աասներորդ անգամ պիտի փորձես, այս հիմունքով ալ պէտք է բացատրել մեր յաճախակի ճիգերը՝ քաղաքական ճակատի վրայ։

Եթէ ներելի է թերահաւատ ըլլալ աշխատանքներու մասին՝ որոնք ապագայի կը վերաբերին, բնաւ ներելի չէ անտեսել գործեր՝ որոնք սերտօրէն կապուած են ցեղին առօրեային հետ։ Տարբեր գաղութներու մէջ, տարբեր ժողովուրդներու քով ինչպէ՞ս բարձրացնել հայ անուան պատիւը, անոնց հետ մեր կեանքը տանելի դարձնելու համար։ Մտածելիք հարց մը աճաւասիկ, որուն արդիւնքը շօշափելի է ու անմիջական։

Պետական կեանքն է որ վարկ կը ստեղծէ ժողովուրդի մը համար իր հայրենիքէն դուրս։ Որքան ուժեղ է քու հայրենիքդ՝ յարգանքի առարկայ ես օտար վայրոց մէջ։ Որքան կտրուկ է ցեղիդ սուրը՝ այնքան բարձր է ճակատդ ու ինքնավստահ քայլերդ օտար հորիզոններու տակ։ Բնականօրէն ճիշդ հակառակն է պարագան անոնց համար՝ որոնք զրկուած են պետական յենարանէ։ Ազատ ժողովուրդի մը յիմարն իսկ խելացի է անազատ ցեղի մը խելօք զաւակէն։ Տկարին մէջ մարդիկ միշտ թերութիւններ կը փնտռեն, զայն արհին ու խաշորացոյցին հասցնելու համար, ու կ'ստեղծուի մթնոլորտ մը՝ որուն մէջ հայրենիքէ զուրկ անհատը միայն կրնայ շնչել։ Արեւելքի միջավայրը կը կրկնապատկէ մեր յիշած դժբաղդութիւնները՝ հալածական ժողովուրդի մը համար։

Վայրկեանի մը իրատեսութիւն, ու պիտի տեսնենք այն զարիթափը՝ ուրկէ կը սահի մեր ցեղային վարկը, հայ անհատը գլորելով դառնութենէ դառնութիւն։ Մեզ հիւրընկալող շատ մը ժողովուրդներ յաճախ դժուարաւ կը զսպեն իրենց ատելութիւնը մեզ հանդէպ։ Շատեր կը նկատեն մեզ հալածանքի արժանի ժողովուրդ մը։ Ուրիշներ վաւերական պատճառներ կը բեռցնեն մեր ուսերուն՝ դահիճը արդարացնելու համար։ Մեր պատմութեան ու անցեալին անտեղեակ բազմութիւններ, կը ճանչնան մեզ իբր արժանիքներէ զուրկ, թիթեղներու տակ ապրող, ոչ մէկ մտաւորական ու մշակութային արժէք չներկայացնող չէրչի ժողովուրդի մը։ Մեր անուրանալի աշխատասիրութիւնն իսկ չի դադրիր հեգնանքի առարկայ դառնալէ, որակուելով ամէն ստոր ապքանք և աշխատութիւն «հայու գործ» կնիքով։

Արդ, պէտք է վերջ գտնէ այս կացութիւնը։ Եթէ չենք յարգուիր, իրաւունք ունինք պահանջելու որ գէթ չարհամարհուինք։ Մեզ շրջապատող ժողովուրդները պէտք է գիտնան մեր առաւելագոյն արժանիքները, նուազագոյն չափով մեզ հանդէպ յարգանք սնուցանելու համար։ Պատրաստ է բոլորի շրթներուն մեր մտահոգութիւններուն պատասխանը՝ «յարաբերական կապ ստեղծել հիւրընկալ ժողովուրդներուն հետ»։ Գեղեցիկ առաջարկ, որուն ոչ ոք չպիտի ուզեր առարկել, մաղթելով յաջողութիւն այս ուղղութեամբ աշխատանք կազմակերպողներուն՝ (եթէ երբեք կայ) գիտել տանք մէկ պարագայ, որ հայը իր ցեղային նկարագրով դժուարամատչելի է, յարաբերական կեանքը օտարներու հետ անհատնելի բեռ մըն է անոր համար, ու այն պարագային երբ ան հակամէտ չէ բոլորովին օտարանալու, կը մայ քաշուած իր պատեանին մէջ։ Դարերու առապանքը դրած է իր կնիքը մեր հոգիներուն, դարձնելով մեզ, մռայլ, անհրապոյր եւ ինքնամփոփ։ Մինչև դարմանուիլը մեր այս թերութեան, անհրաժեշտ է մտածել աւելի կտրուկ միջոցներու մասին, ժամանակը չի սպասեր մեզ, ու անցնող ամէն օր բան մը կը մեռցնէ մեր արժանապատուութենէն։

Հարց տուէք ներկայիս բոլորին, յետամնաց երկիրներէն մինչև քաղաքակրթութեան կեդրոնները, պրոպականտի լաւագոյն միջոցին մասին, անվարան բոլորն ալ պիտի պատասխանեն ձեզ՝ զէնքի ուժէն անմիջապէս յետոյ՝ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԸ։ Այս վերջինոյն կը դիմեն պետութիւններէն մինչև հասարակ մանկանացուները, իրենց պրոպականտը բազմաթիւ ժողովուրդներու և բոլոր խաւերու մէջ ընելու համար։

Հայ արուեստագէտներու միութիւն մը, կազմուած գրողներէ ու դերասաններէ, հրաշքներ պիտի կարողանար գործել խնամուած ծրագրով մը։ Զատ հայութիւնը հետաքրքրող փիէսներէ բացի՝ որուն օգուտը անուրանալի է մեր գանգուածներուն համար՝ այս միութեան գլխաւոր աշխատանքը պիտի ըլլար ծանօթ հայ հեղինակներու գործերը օտար լեզուով շարժանկարի վերածել, հայութեան միտքը պատշաճելու համար երկրէ երկիր։ Նկատուած է որ ոչ թէ հայ հեղինակներու այլ օտար գործերու մէջ իսկ երեւցած հայ դերասաններ՝ ինչ ազդեցութիւն կը գործեն օտարներու վրայ։ Բեմադրիչ Ռուբէն Մամուլեան մը, դերասան Մաքսուտեան մը, իրենց մականուններու «եան»ով միայն անգնահատելի գործ կը տեսնեն իրենց ժողովուրդի օգտին, ինչ չափի պիտի հասնի օգուտը երբ այլացեղ բազմութիւններ հաւաքուին ծափահարելու ոչ միայն դերասանը՝ այլ և հեղինակը։ Պատկերացուցէք օրինակ շարժանկարի պաստառին վրայ Լեւոն Շանթի՝ «Հին Աստուածները», իր նիւթի համամարդկային ծաւալով ինչ հետաքրքրութիւն պիտի առաջացնէր ու ինչ պրոպականտի միջոց պիտի ծառայէր մեր ցեղը ներկայացնելու համար թիթեղներէ ու խանութպանէ աւելի բարձր մակարդակի մը վրայ։

Կը հրաւիրենք հայ մամուլի օրկանները արժեցնելու մեր այս չահեկան առաջարկը, օր մը զայն ի գործ դարձնելու համար։

ՆՈՐ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆ ՄԸ ԻՐԱՔԻ ՀԱՄԱՐ

Վարչապետ Նուրի Սայիտ փաշա վերջերս կը յայտարարէր երեսփոխանական ժողովի բեմէն Իրաքի կատարեալ անկախութիւնը։ Միջազգային, հին ընկալեալ իրաւական օրէնքներու և ընդունուած սովորութիւններու համաձայն Իրաքը սահմանադիր միապետութիւն մըն է իր ուրոյն հողամասով ու սահմաններով, ինչպէս Ցունաստան, ինչպէս Ռումանիա։ Առանց արտաքին միջամտութեան, առանց քափիթիւլասիոններու կաշկանդիչ սեղմումներուն Իրաքը կրնայ առաջնորդել իր պետական նաւը, այսպէս ինչպէս յարմար կը տեսնէ։ Այսօր, Պաղտատի մէջ, Անգլիա միայն դեսպան մը ունի, յար և նման միւս մեծ պետութիւններուն։

«Բնական է Ֆէյսալ Ա.ի ձեռք բերած այս յաջողութիւնը Իրաքի պատմութիւնը ոսկի տառերով պիտի արձանագրէ։ Ժողովուրդը ամէն կողմ խանդավառ ցոյցերով ծափողջունեց իր անկախութեան այս մեծ ու աժան տօնը։ Բայց, ինչպէս մեծ ուրախութիւններուն կը յաջորդէ տեսակ մը յոգնութիւն, տեսակ մը հիասթափում, սանկ ալ առաջի օրերու գինովութենէն ետք, ահա վաղը, իր անստուգութիւններով եւ անորոշութիւններով։ Ճիշդ է, իրաւական տեսակէտով Իրաքի անկախութիւնը հռչակուած իրողութիւն մըն է, բայց գործնականին մէջ ի՛նչ բարդութիւններ, ի՛նչ խութեր ու խոչընդոտներ։ Մեր ընթերցողներէն անոնք որ տարիներով աշխատած են գրասեղանի մը առջև, գիտեն թէ ինչ մեծ հաճոյք է վըկայական մը ձեռք բերելը։ Եւ սակայն, երբ այդ վաւերական թուղթերով զինուած կը նետուին կեանքի կրկէսը, ի՛նչ յուսախաբութիւններ, ի՛նչ դառնութիւններ։ Նոյնն է բոլոր նորակազմ գիտութիւններու համար։

Հարց է թէ Իրաքը ունի՞ արդեօք քաղաքական այն մեծ դէմքը որ պիտի կարենար պետական նաւը առաջնորդել անվեհեր, առանց ցնցումի, առանց խորտակումի դէպի ընդհանուր միութիւն դէպի խաղաղ զարգացում, դէպի բարգաւաճում։ Անհրաժեշտ հանդիպելէ առաջ, տեսնենք նախ միջավայրը, այսինքն երկիրը, ժողովուրդը, տնտեսութիւնը, կառավարութիւնը։

Երկիրը

Իրաքը կարելի է նմանցնել առանց շրջանակի պատկերի մը որ կրնայ ըստ քմահաճոյս մեծնալ ու փոքրանալ, Բընութիւնը այս երկրամասը օժտած չէ բնական սահմաններով։ Եւ ճիշդ ատոր համար, կը տեսնենք դարերու հոլովոյթքի ընթացքին մեծ ու ընդարձակ պետութիւններ, ինչպէս քաղդէական, բաբելական, ասորական, մարական, արաբական, սելճուգեան որոնք եկած ու անցած են գրեթէ առանց հետք մը թողելու։ Անոնք որ այս կողմերը ապրած են տեսած կը լինին թէ ինչպէս անապատէն եկող փոթորիկը քանի մը ժամուան մէջ իր բերած աւազներուն տակ կը թաղէ Ֆէլլահին չարաթներու և ամիսներու աշխատանքը, չկայ երէկուայ առուն, չկայ հողի ընթերքին մէջ բացուած ակօսը, չկայ դաշտին վրայ հասկերով լցի կածանը։ Մեծ Հարաւն էլ Ռէշիտի շրջանին փորուած այն հրաշալի ջրանցքները որոնք իրարու կը կապէին Եփրատ Տիգրիսը չկան այսօր։ Խորագնին դիտողի մը համար Իրաքը եղած է անդուռ պանդոկ մը ուր հիւսիսէն ու հարաւէն, արեւելքէն ու արեւմուտքէն եկող հորդաներ ու ժողովուրդներ իրենց անցքի յիշատակարանը գրած են թակի աւազներուն վրայ։ Առանց Եփրատ. Տիգրիսի, որոնց ակունքները հեռու են, դէպի հիւսիս, առանց մեծ ու պզտիկ Զափերուն և Տիալէի որոնք օժանդակներ են Տիգրիսի ու Պարսկաստանէն կուգան, Իրաքը պիտի ըլլար անհրապոյր ու անմրցնակ երկրորդ Սահարա մը։ Սակայն, շնորհիւ այդ երկու մեծ երակներուն որոնք հազարաւոր տարիներէ ի վեր հայ բարձրավանդակի մշակելի հողերը պեղելով վար բերած ու նոր արգասաբեր մակերես մը կազմած են իր հին ծովահարթին վրայ, այսօր Միջագետքը երկրագործական կարելիութիւններով յղի երկիր մըն է։

Իրաքը իր ներկայ սահմաններուն մէջ մօտ 230.000 քառակուսի քիլոմեթրոյ տարածութիւն մ'ունի, 2.800.000 բնակչութիւնով, մէն մի քիլոմեթրոյի վրայ գրեթէ 13 հոգի։ Բացի Ռըվանտուզէ, Սինճարէ ու Ճէպէլ Համրինէ որոնք հիւսիս արեւելք կ'երկարին ուղաի սապատի մը նման, մնացեալ երկրամասը անվերջ դաշտագետին մըն է, այնքան տափարակ որ երբ արաբը իր թափառումներուն մէջ կը հանդիպի 70-80 ոտք բարձրութեամբ հողաբլուրի մը «ճէպէ՜լ» կը բացականչէ տեսակ մը երկիւղածութեամբ։ Ջուրի չգոյութեան պատճառաւ երկրի ազգաբնակչութիւնը եկած հաւաքուած է գետափերուն ուր կը տեսնուին մեծ ու պզտիկ քաղաքներ և անոնց շուրջ խմբուած գիւղեր ու աւաններ։

Ժողովուրդը

Ամենահեռու ցեղաբանն իսկ պիտի վարանէր ըսել թէ այսօրուայ բնիկները ուրկէ սերած են։ Մանաւանդ քաղաքնակ տարրը ոչ մէկ՛ դասաւորումի, ոչ մէկ բաժանումի կարելի է ենթարկել. հո'ն, քովքովի են յաճախ իրարու հետ շաղուած ու մէկ մէկու ընդելուծուած հնդեւրոպական, սեմական և մոնկոլեան տիպերը։ Միայն վրանաբնակ արաբները և սարին Եփրատի ափերու վրայ բնակող 30.000ի չափ Մկրտականներն են որոնք խօսուն, որոշ սեմական տարազով մը կը ներկայանան, ինչպէս նաև, առհասարակ այն հրեայ մեծ գաղութը որ Հին Կտակարանի մէջ յիշուած Նաբուգոդոնոսորի օրերէն արմատ ձգած է հոս ու գրեթէ նոյնացած տեղացիին հետ։ Մեծ քաղաքներէ ժամ մը անդին, եթէ չի լինէր Շաքաթն ու Մամոնան, հրեան ոչինչով պիտի տարբերէր արաբէն, դիմագիծ, տնաւն, տարազ, նիստ ու կաց միևնոյնն են։

Ցեղագրական այս խառնուրդը։ Արաբերէնը թէև ամենաշատ տարածուածըն է իր զանազան բարբառներով, սակայն պարսկերէնը, Ատրպէյճանի թիւրքերէնը և քիւրտերէնը շատ ընթացիկ են, մանաւանդ թրքօ-պարսկական սահմաններու երկայնքին։ Վերջին ծանօթ քրտական ըմբոստութիւններէն ասդին՝ քիւրտերէնը պարտաւորիչ է Սիւլէյմանիէի միւթէսարիֆութեան սահմաններէն ներս, դպրոցներու, դատարաններու և գիտական գրասենեակներու մէջ։

Միութեան խոչոր գիծ մը ըլլալ կը թուի Մահմետականութիւնը որ պետութեան կրօնն է։ Այո՛, առաջին ակնարկով այդպէս է. սակայն երբ կը մտնենաս, կը մտնես այդ մահմետական խաւերէն ներս, կը խօսիս ու մանաւանդ մտիկ կ'ընես, կ'զգաս, կը տեսնես ահաւոր կայծ մը որ կրնայ օր մը հրաբուխ մը ծնել... Շիա և Սիւննի երկու երկու աղանդները այնքան անհաշտ են որքան երեք քառորդ դար առաջ հայ լուսաւորչականը, հայ կաթոլիկը, հայ բողոքականը, սա միակ տարբերութիւնով սակայն որ հայը ունէր բոլոր փոթորիկներու դէմ կուրծք տուող երկու զօրաւոր խարիսխ. լեզու և պատմութիւն։ Շիաները ուոնք մեծամասնութիւն կը կազմեն խմբուած են միջին և ստորին Տիգրիսի ափերուն և Եփրատի երկայնքին հին ու նուիրական ուխտատեղիներու շուրջ։ Սիւննիները թէև կը ջանան կարելի եղածին չափ մեղմացնել կրօնական փոխյարաբերութիւնները, սակայն երկա՛ր. շատ երկար ժամանակի կը կարօտի։ Դեռ այսօր, մայրաքաղաքին մէջ իսկ, կան Շիա սրճարաններ, ուր Սիւննի և քրիստոնեայ մուտք չունին։

(Շար.) Ս. Փ.

16 | 11 | 32, Պաղտատ

ԱՐԻՒՆՈՏ ԳՐՔՈՅԿԸ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Այս առտուան թղթաբերով ստացանք երկու օրինակ «Սիւրիա եւ Մենք» արիւնոտ գրքոյկէն, ղրկուած Պէյրութէն, թաքնով։ Միեւնոյն թղթաբերով, երկուական օրինակ ղրկուած է նաեւ Պ. Պ. Տոքթ. Թապուրեանի իր նոր բնակարանի հասցէով. Գասպար Իփէքեանի, Նիկոլ Աղբալեանի (ըստ «Արեւ»ի բուն հեղինակը «Սիւրիա եւ Մենք»ի) (sic), Լեւոն Շանթի։ Այս հինգ անուններու ղրկուած գրքոյկներն ալ կը կրեն միեւնոյն maitre տիտղոսը եւ գրուած են գրամեքենայով, փաթթուած նոյնանման կապոցներու մէջ։

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ ԵԱՖԱՅԻ ՄԷՋ

Եաֆան՝ Պաղեստինի երկրորդ ամենամեծ քաղաքը Երուսաղէմէն յետոյ, կը համրէ իր մէջ 300ի մօտ հայեր, որոնցմէ մէկ մեծ մասը եկած ու հաստատուած են պատերազմէն վերջ, ու շատ փոքրիկ թիւ մըն ալ տեղացի հայերու, որոնք հին ժամանակներէ ի վեր կը մնային հոս։

Հակառակ անտեսական տագնապին, որմէ և զերծ չէ մնացած Պաղեստինը, ուրախալի պարագայ է ըսել, թէ անգործ և կարօտ հայեր գրեթէ չկան քաղաքիս մէջ, մասնաւորապէս այս եղանակին, երբ նարինջի արտածումը, երկրի միակ սրտադրութիւնը, կ'սկսի աշխարհի ամէն կողմ, որով և գործերը նոր թափ կ'առնեն, ու այսպէս եռ ու զեռ կը շարունակուի մինչև Յունիս, որմէ յետոյ կ'սկսի անշարժութիւն։

Բարեբաղդաբար գաղութը խաղաղ է, առաջին անոր համար, որ խառնակիչ և անըմբռնելի տարրեր չկան, որոնց միակ արհեստն է ամէն առիթ, ջուրերը պղտորել ձուկ որսալու համար։ Ճիշդ է, թէ ժամանակին տեղի ունեցած են մակընթացութիւններ, անշուշտ ջոջ աղաներու դրդումով և նաև մասնակցութեամբ բայց այս վերջինները անդրադառնալով իրենց սխալ քայլերուն, այժմ առաւել քան երբեք համերաշխութեան կողմնակից են, ու փափաքելի է շարունակումը տեսնել նոյն այս գոյավիճակին։

Գաղութի անդորրութեան երկրորդ ազդակը կարելի է համարել այն պարագան, որ հոս տեղի չեն ունենար գաւառական կամ թաղական ընտրութիւններ. տեղւոյս Ս. Նիկողոս վանքն ու ազգ. մանկապարտէզը ուղղակի կապուած ըլլալով Երուսաղէմի Ս. Յակոբ վանքին հանրային բոլոր մարմիններու ընտրութիւնը կը կատարուի պատրիարքարանի կողմէ՝ նշանակումի. որ իր բարի սովորութեան համաձայն, անտեսելով ժողովուրդի և այլ հաստատութիւններու ներկայացուցիչները, միշտ ալ իր մարդիկներով կը կազմէր հոգաբարձութիւնը ցարդ, բայց այս տարի շատ հաւանական է վանքի հոգևոր նոր տեսուչ, հայր Ներսէս վրդ.ի թելադրութեան վրայ, այս շրջանի հոգաբարձութիւնը՝ կազմուած բոլոր հոսանքներէ, և ժողովուրդի ներկայացուցիչներէ նոյնութեամբ վաւերացուեցան, որոնք համերաշխօրէն գործի լծուած են, իրենց յանձնուած փափուկ գործը յաջողութեամբ գլուխ հանելու համար։

Ազգ. մանկապարտէզը, ուր կը յաճախեն 80ի մօտ փոքրիկներ, ունի 250 պաղ. ոսկիի պիւտճէ, որուն 175 ոսկին կուտայ պատրիարքարանը, իսկ մնացածը կը գոյացնէ թաղականներէ, նուէրներէ, հանդէսներէ և այլ հասոյթներէ։ Ունի մէկ ուսուցիչ և երկու վարժուհիներ, որոնք ամէն ջանք կ'չեն խնայեր օգտակար ըլլալու իրենց յանձնուած մանկաւոյն։

Գաղութիս մէջ կան կարգ մը միութիւններ, որոնց իւրաքանչիւրի մասին կ'արժէ մի քանի տող գրել։

Ա. «Հայկազեան», որ իր գոյութիւնը կը պահէ 8 տարիներէ ի վեր, կրթական մշակութային միութիւն մըն է, ունի 20—25 անդամներ, և գրադարան մը 300 կտոր արժէքաւոր գրքերով, որոնցմէ կ'օգտուին գաղութիս գրասէր հասարակութիւնը։

Բ. Հ.Մ.Ը.Մ. դժբաղդաբար անունով կայ, բայց իրականութեան մէջ գոյութիւն չունի այս խիստ կենսական միութիւնը. անցեալ և նախորդ տարիներուն ունեցած է համեստ գործունէութիւնը, բայց անդամներու մէկ մասին մեկնումով, իսկ մնացածներու քիչ մը անհոգութեան հետեւանքով, միութիւնը կարելի է լուծուած համարել։

Գ. «Համազգային».— Եաֆայի համանուն մասնաճիւղը, ինչպէս ի՛նք «Համազգային» կազմակերպութիւնը, լուռ և առանց աւելորդ րէքլամի իր աշխատութիւնները կանոնաւոր կերպով յառաջ կը տանի, գաղութիս մէջ մտաւորականներու պակասութեան պատճառով, թէև դասախօսութիւններ և այլ մշակութային հաւաքոյթներ տեղի չեն ունենար. այսու հանդերձ մասնաճիւղի շուրջ բոլորուած անդամները, նիւթական իրենց պարտականութիւնները կանոնաւոր կատարելով, այն մեծ հաւատքը ունին, որ բերելով իրենց կաթիլ մասնակցութիւնը, իրենք ալ զօրաւոր կ'ըլլան կազմակերպութեան ընդհանուր վերելքին։

Դ. Հայ կարմիր խաչ.— Խիստ ուրախալի պարագայ է սոյն միութեան ունեցած անհաւատալի յաջողութիւնը գաղութին մէջ, հակառակ միայն 3 ամիսներու կեանք ունենալուն, իր շուրջ համախմբած է անխտիր գաղութիս ամբողջ տիկիններն ու օրիորդները, անդամներու թիւը բարձրացնելով 50ի։ Վարչութիւնը որ կազմուած է տիկիններ՝ Խըրլաքեանէ, Քէշիշեանէ, Հէլվաճըեանէ, Գարաճեանէ ու Մանճիկեանէ, գիտակից իր վրայ դրուած ծանր պարտականութեան, ի գին ամէն զոհողութեան ու գովելի նախանձախնդրութեամբ կը ճգնի կանացի համեստ օժանդակութիւնը բերել հայ ժողովուրդի ծով կարիքներուն։

Լրացնելու համար սոյն թղթակցութիւնը աւելորդ չեմ գտներ յիշել որ մեր գաղութն ալ ունեցաւ որբերու փոքրիկ թումբ մը դէպի Հայաստան գացող առաջին կարաւանին հետ։ Բաւական է գժբաղդաբար, որ նոյն այդ խումբէ որբերէն արդէն երկուքը վերադարձած են, անշուշտ փախստական, իսկ մաս մըն ալ կը մնան Պարսկաստան և այլուր. իրենց ոդիսականը գրելու համար տեղ են թերթին էջերը, և արդէն հայ մամուլի անաչառ մասը արձագանգ եղաւ անոնց գրութիւններուն, բայց պարագայ մը որ կ'ուզեմ յիշել հոս, այն է թէ՝ ըստ փախստականներու վկայութեանց, ինչպէս Հայաստանի հայանուն չեկիստները խաբած են զիրենք, իւրաքանչիւրէն 300ական րուբլիի փոխարէն, զիրենք Պարսկաստան փախցնել կուտան, խոստանալով թէ ինչպէս մինչև Արաքսի ափը առաջնորդած են զիրենք այն տեղէն... «չեկայէն» բանալը փոխադրելու համար։ Հակառակ բանտի ահաւոր զրկանքներուն և աննկարագրելի խըժդըժութիւններուն, նոյն այդ խումբը չկրնալով տանիլ Խորհրդային «դրախտի» բիրտ լուծը, կեանքի գինով ինքզինքը Արաքսի յորդահոս ալիքներուն է յանձնած, և մազապուրծ ազատելով և երկար բայց տաժանելի ճամբորդութենէ մը վերջ հասած է հոս։

Եաֆա, 18 Նոյ. 1932 Յ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՄ

Թէ ինչ պայմաններ են տիրում քեմալական բռնապետութեան տակ մնացած Հայաստանում, ցոյց են տալիս Արեւելեան Նահանգներից, յատկապէս Վասպուրականի շրջանից հասնող լուրերը։

Վասպուրականի հայաբնակ շրջաններին գրեթէ բոլոր գիւղերը աւերակ եւ անբնակ դրութեան մէջ են։ Ազգաբնակութիւնը շատ նօսր է եւ, մանաւանդ, հարաւային մասերում բաղկացած է քրդերից։ Թիւրք չկայ, չհաշուած պաշտօնեաները, նրանց ընտանիքները եւ ոստիկան զինուորները։ Միայն Ներքին Հայոց—Ձորում մնացել են քիչ քանակութեամբ թուրքեր, որոնք 1918—19 թուականներին գաղթել են Կովկասից եւ ապրում են քրդերի հետ խառն. Խարականից, Կղըաշ, Անզղ եւ այլ գիւղերում։

Ոչ միայն բնակչութիւն ունեցող գիւղերը քիչ են, այլ եւ գիւղերի տներն էլ փոքրաթիւ են։ Սովորաբար գիւղերը բաղկացած են 1—2—8—10 տներից։ 20—30 տուն ունեցող գիւղերը շատ քիչ են։ Օրինակ, Շատախ կամ Թաղ գիւղաքաղաքը, որ երբեմն ունէր 200 տուն, այժմ ունի 17 տուն քիւրդ եւ 3 տուն թուրք։ 100ից աւելի խանութ ունեցող այդ վայրը ներկայիս ունի 3 խանութ միայն։ Մոկաց քաղաքը, որ առաջ բաղկացած էր չորս թաղից 110 տնով, այժմ ունի 9 տուն։ Թաղերը աւերակ վիճակի մէջ են։ Մոկսի այս կենտրոնում կայ միայն 3 խանութ որից մէկը մասնաւոր մանրավաճառ, մէկը ճոթեղէն, մէկն էլ պետական խանութ, ուր ապրանքները միշտ խիստ սուղ են եւ ժողովրդին անմատչելի։

Թէ որքան նօսր է բնակչութիւնը, երեւում է այն փաստից, որ, օրինակ, ամբողջ Մոկաց գաւառը 2000 մարդուց պակաս բնակչութիւն ունի։ Վերջին մարդահամարի ժամանակ կառավարութիւնը չափազանցուած թիւեր է ցոյց տալիս։ Նոյն մարդահամարի ժամանակ, կառավարութիւնը քրդաբնակ վայրերում քրդերի թիւը պակսեցրել է եւ քրդերին թուրք է արձանագրել։

Արհեստաւորներ շատ տեղեր համաբեայ գոյութիւն չունին։ Շատախի յայտնի շալն ու աբան, որ պատրաստւում էին Զաւա այծի մազերից, անհետացած են։ Այդ արհեստը շատախցի հայերի մասնագիտութիւնն էր. այժմ կորած պէտք է համարել։

Երկիրը ողորմելի ամայի վիճակի մէջ է։ Անհաշիւ քանակութեամբ երեւացել են վայրի խոզեր, որոնք նախիրները մեծ վնասներ են հասցնում գիւղացիութեան։ Գիւղացիներն ամբողջ գիշերներ անքուն հսկում են իրենց արտերն ու պարտէզները, որ խոզերը չմտնեն. դատարկ թիթեղներ են ծեծում եւ այդպիսով փախցրում խոզերին։

Առաջ խոզերը հազուագիւտ էին Վասպուրականում։ Խոզերի այդքան բազմանալն էլ ցոյց է տալիս, որ երկիրը շատ է ամայացել եւ ազգաբնակութիւնը շատ է պակասել։

Հայկական գիւղերն, ինչպէս ասինք, մեծ մասամբ ամայի եւ քանդուած վիճակի մէջ են։ Վանքերն ու եկեղեցիներն էլ աւերուած կամ կիսակործան են։ Այսպէս, Սպիտակ եւ Զարահան վանքերը, Արտօսի փէչերին, քանդուած-աւերուած են եւ պատերի տեղերն ու բեկորները գեռ երեւում են, տեղը գարի է ցանուած։ Նարեկը մնում է կիսաւեր։ Նարեկացու գերեզմանի վրայի մարմարէ քարը հանուած եւ մի քիւրդ կնոջ գերեզմանի վրայ է դրուած ծովափին։ Մի շարք եկեղեցիներ գործ են ածւում իբրեւ պահեստ կամ գոմ անասունների համար։

Այս երեւոյթը ընդհանուր է թէ Վանայ լճի հարաւային եւ թէ հիւսիսային շրջանների համար։

Ապրուստի պայմանների մասին որոշ գաղափար են տալիս հետեւեալ թիւերը. ցորենի չափը (մօտ 60 քիլօ) 10—14 մէջիդ է (24 մէջիդ=1 հնչուն ոսկու). ոչխարը 4—5 մէջիդ, եզը 15—20 մէջիդ, կովը 10—15 մէջիդ։ Հասարակ ճոթի արշինը 40 ղրուշ։ Աղը քիչ է ճարւում եւ անօրինակ թանկ է։ Մի բոռ աղը Վանում արժէ 3 հնչուն ոսկի։ Բիչ է ճարւում եւ նաւթը. մէկ փութը (16 քիլօ) 15 թուղթ լիրա։ Ամէն տուն 10 քիլօ նաւթ գործածելու իրաւունք ունի։ Ով տանը որ նաւթ կամ ուրիշ արգիլուած ապրանքներ գտնեն, կը գրաւեն, գնի կրկին կրկին արժէքով տուգանք կ'առնուի եւ տէրն էլ կը բանտարկուի։ Շաքարն էլ գժուարութեամբ է ճարւում, տրամը 12 ղրուշ։ Մէկ ծրար ծխախոտ արժէ մէկ թուղթ լիրա. մէկ տուփ լուցկին 3 ղրուշ։ Հասարակ ամերիկեան չիթը արշինը 3 | 4 մէջիդ, կամ քիչ աւելի։ Ուրիշ կտորեղէն չի ճարւում։

Նոյնքան ծանր են եւ պետական տուրքերը։ Կովի համար առնւում է կէս թուղթ լիրա, եզի համար մէկ թուղթ լիրա։ Մարդու գլխահարկ 8 թուղթ լիրա։ Մէկ չափ սերմանեղ հողից առնւում են 4 թուղթ լիրա։ Խոտնոց, այգի, ծառաստան իւրաքանչիւրից 15 մէջիդ։

Հայերի հողերը սկզբներում իրաւունք կար վաճառելու. այժմ արգիլուած է եւ տրւում են կապալով։ Մէկ բեռան տեղի համար առնւում են 4 մէջիդ։ Հայկական տուները վարձու են տալիս իւրաքանչիւրը երեք մէջիդով։

Մի ընտանիք, որ բաղկացած է 7 շնչից եւ ունի 1 չափ վարելահող, 5 ոչխար, 1 կով, գլխահարկով միասին, տարեկան պետական տուրք է վճարում 45 թուղթ լիրա։ Կարելի է երեւակայել թէ ինչ թշուառ գոյութիւն է քարշ տալիս գիւղացիութիւնը եւ որքան գոհ է քեմալական իշխանութիւնից։

Աղքատութիւնը համատարած է եւ աննկարագրելի։ Գիւղացու կերած հացը գարուց է, կորեկից կամ տալեկանից։ Ցորեն հաց գործածողները հազուագիւտ բացառութիւններ են։ Վանի եւ Արտամետի շրջանի այգիները փչացած են եւ պտուղը հազուագիւտ է։ Մինչեւ Մոկսի գիւղացիները կողովներով խաղող, կիսահաս տանձ կամ խնձոր են բերում Հայոց Ձոր եւ փոխում հացահատիկների հետ։

Բարձրացէք դէպ ի Թիմար, Բերկրի, Ալճէչ, անցէք Մանազկերտ, Մուշ, Խնուսի կողմերը, մտէք Կարին — ընդհանուր պատկերը նոյնն է։ Մշի դաշտը գայլերի եւ խոզերի բնակավայր է։ Աշխարհ ամրոցն ու կուշտ Կարինը գաւառական կիսաւեր քաղաքի տպաւորութիւնն է թողնում։ Առեւտուրը մեռած է։ Կովկասի սահմանը գրեթէ փակ է։ Ժողովուրդը անսահման դժգոհ է իր վիճակից։ Ոչինչ չի շինւում եւ եղածը աւելի ու աւելի քանդւում ու փճանում է։

ԴՐՕՇԱԿ

ՄԻ ԲԱԺԱԿ ԹԷՅ

Ժողովրդային տան վարչութիւնը այս տարի եւս կը կազմակերպէ ամէն կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 4էն յետոյ բաժակ մը թէյի հաւաքոյթներ։

Վաղը պիտի կատարուի բացումը գեղարուեստական ճոխ բովանդակութեամբ մը։ Մուտքը ազատ է։

Կարդացէք և Տարածեցէք

«ԱԶԴԱԿ»Ը

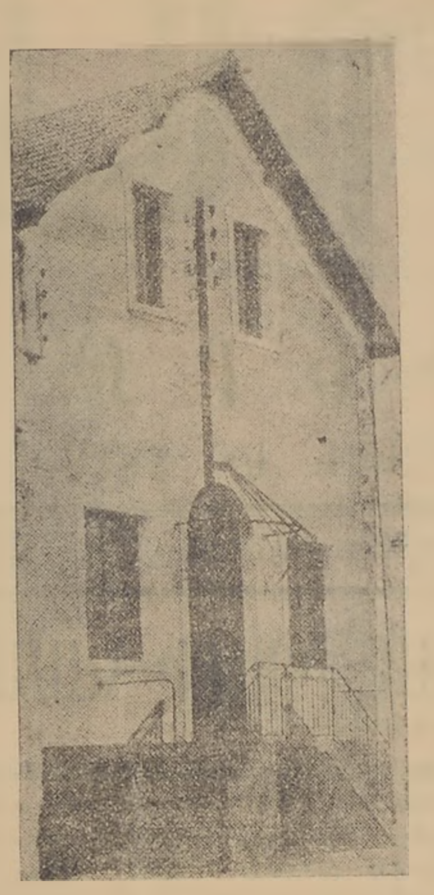

Հ. Յ. Դ. ՏԵՍԻՆԻ ՏՈՒՆԸ
(Որուն հանդիսաւոր բացումը կատարուեցաւ Հոկտ. 30ին)

ՏԱՍԸ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՔՆԵՐ
ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Ամերիկեան թերթերէն մին հետեւեալ տասը պատուիրանքները կուտայ լրագրի թղթակիցներուն։

1.— Մի յետաձգեր ինչ որ կը փափաքիս ղրկել լրագրին հրատարակուելու համար, որովհետեւ այն՝ որ հիմա նոր է թերեւս հինցած կ'ըլլայ եթէ մէկ կամ աւելի ժամեր ուշացած ըլլայ։

2.— Հակիրճ գրէ. առով թէ քու և թէ ընթերցողներուդ ժամանակին խնայած կ'ըլլաս. և առինքնէ՛ քեզ սա բացատրութեան՝ «շատ բաներ քիչ խօսքերով, և դէպքեր քան թէ գաղափարներ»։

3.— Պարզ ու յստակ գրէ և գիրդ ընթեռնելի ըլլայ. յատուկ անուններու և թուանշաններու մասնաւոր ուշադրութիւն ըրէ։

4.— Նախադասութիւնները կարճ ըլլան ըստ կարելւոյն, առով գոհ պիտի ըլլան ընթերցողներդ և կեատրութեան մտադիր եղիր մասնաւորապէս։

5.— Բառերը՝ ոչ ալ թուանշանները մի՛ առղընդմիջեր, այլ ջնջէ զանոնք լուսանցքին մէջ գրելու համար։

6.— Թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրէ։

7.— Մի՛ մոռնար որ այն բնագիրը որուն գրաշարումը մէկ ժամէն աւելի միջոց կը պահանջէ յաջորդ թիւին կը մնայ հրատարակութիւնը։

8.— Արդարև «ինչ որ վաղուան կը մնայ անփութութեան կը մատնուի, զբաւ է աւուրս չարն իւր»։

9.— Անանունդ և տիտղոսովդ ստորագրէ գրածդ և մի՛ վախնար, լրագրութիւնը, ներկայացնողի պէս գաղտնապահ է, երբ անիկա անունդ հրատարակէ առանց հաւանութեանդ, լրագրական սկզբունքին դէմ մեղանչած կ'ըլլայ։ Սակայն ի՜նչ օգուտ քեզի այն յօդուածէն որուն հեղինակը անծանօթ կը մնայ։

10.— Մէկ կողմ դիր անձնականութիւնդ, մաքի մի ըներ զգացումներուդ ձայնին. անկեղծութեան և վրէժխնդրութեան անձնատուր մի՛ ըլլար. այնպէս ըրէ՛ որ յիշատակածդ ուրիշէ մը ծագածի պէս երևի և զերծ ըլլայ սնափառութենէ եւ տառապանքէ։

Թրգմ. Մ. ՉԱՏԸՐ

Պէյրութ, 21—11—932

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱՏԱՐԵՑ ՄԱՐԴՈՒՆ
ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ՅԱՅՏՆԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՈՒՀԻ ՔԼԱՐԱ
ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ ԸՐԱԾ Է

Պոլսոյ թերթերէն մէկուն թղթակիցը հետեւեալը կը պատմէ Զարօ աղայի մասին.—

Աշա մէկու կէս դար կեանք ունեցող ծերունին։ Կարծես թէ Հէնրի Ֆորտի կամ Ռոքֆէլլըրի հետ դէմ հանդիման կը գտնուինք։

Այո, Զալօ աղան Ֆորտէն աւելի չիք եւ նուրբ կը տեսնուի։ Մոխրագոյն պորտայինօ գլխարկ մը… փետրազարդ մոխրագոյն տարազ մը սորրի ձեւով, գործնական մոխրագոյն շապիկ մը եւ լաճիվէրդ կօշիկ ու գուլպայ։ Ո՜վ այսքան յծ խնդիր է գոյներու ներդաշնակութեան։

— Բարեւ քեզ Զարօ աղա.

— Էյվալլահ աղաս էյվալլահ.

Ծերունիին լեզուն վարժուած է իր թոռան թոռն անգամ աղաս կը կոչէ։ Եւ իրաւունք ունի, որովհետեւ անոր քով գացողը ով ալ որ ըլլայ, աղան կոչուելու չափ իրմէ պզտիկ կ'ըլլայ։ Որով մէկու կէս դարնոց ծերունիկը անվարան «աղաս» կրնայ կոչել աշխարհի բոլոր մարդիկն ալ։

— Քեզ Ամերիկա տանողները եկա՞ծ են.

— Ա՛հ, երանի թէ եկած ըլլան, իմ Ամերիկայի մէջ սորված պոքսով զանոնք կը փճացնեմ. անոնց քով ես բնաբնոյթ նուէրներ եւ գոյքեր ունիմ. Էնկիւրի պիտի գրեմ անոնց մասին։

Սովորութիւն եղած է Պոլսոյ մէջ, որու համաձայն Զարօ աղայի տան առջեւէն անցնողները անգամ մը կանգ կ'առնեն, կը բարեւեն, ձեռքը կը համբուրեն եւ կը մեկնին։ Զարօ աղա աշխարհի ամէնէն ռամկավար մարդն է, գիշեր ցերեկ բաց է տան դուռը։

— Կերածներդ քուկդ ըլլան, Զարօ աղա, տեսածներդ պատմէ.

— Ա՛հ, կեավուրի ձեռքերը շատ տաքեր են… գիս չ… պատուոցուցին. շատ բան տեսայ, ո՞ր մէկը հասկցնեմ. Ա՛հ, այդ Ամերիկայի մէջ ամօթ եւ կրթութիւն չկայ որ… բոլոր կիներն ու աղջիկները, երիտասարդ եւ գեղեցիկ, կու գային ու կը համբուրէին զիս…։

— Դուն զանոնք չէի՞ր համբուրեր.

— Հալա… լա… ես կամչնայի… մեղք է մեղք…։

— Ամուսնանալ առաջարկեցի՞ն քեզի.

— Շատ չասեր. մինչեւ անգամ մէկը շատ գեղեցիկ էր եւ թէ ալ սինէմաճը է եղեր… սինէմայի մէջ կը խաղայ եղեր.

— Անունը ի՞նչ էր.

— Անունը… անունը… Քլարա պօ (Քլարա պով). պիտի ամուսնանայի անոր հետ, սակայն թիւրքօճը ըլլալուն համար, վազ անցայ.

— Թիւրքիոյ ի՞նչը աւելի կարօտցար Զարօ աղա.

— Ա՛հ, օտարութիւն, օտարութիւն. Պոլսոյ երեք բանը շատ կարօտցած էի. առաջինը՝ սեխ ու ձմերուկ, երկրորդը՝ Թոփհանէն, եւ երրորդը՝ կաղիններ. ա՛հ, այդ ինկիլիզներու, ամերիկացիներու նուագները… ականջներս ծակուեցան, զզուեցայ, զզուեցայ…։

Մենք վարարանին վրայ կը ծոէինք սակայն Զարօ աղա երբեք չէր մոռնար.

— Ամօթ է ամօթ, այս պա՞դ է, ի՞նչ կը մսիք.

— Զարօ աղա, ամենաշատ ո՞ր կերակուրը կը սիրես.

— Զո՞ր յուրիայի ապուր, մածուն եւ լիթք. ձուկերը չեմ սիրեր. պտուղներէն խնձորն ու դեղձը կը սիրեմ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դեկտ. 17-ին, երեկոյեան ժամը 9-ին
Հայ Ճեմարանի սրահին մէջ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

(Դիմակ եւ ծպտում կամաւոր)
Քօթիյօն անակնկալներ
Երկու մրցանակ ամենէն ինքնատիպ տարազներուն
Մուտքի վճար այրեր 50 Ս. Դ. կանայք 25 Ս. Դ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆՍՈՎՈՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ
ՕՐՕՋՏԻ - ՊԱՔ
Վաճառատանս մէջ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ	ՈՒՐԲԱԹ	ՇԱԲԱԹ
1	2	3

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Կ Ո Չ

Ցանիմարքայի Հայանպաստ Ընկերութեան գլխաւոր ներկայացուցիչ, Միս Ճէքրպսըն, քառորդ դար մը իր սիրտը կապեց հայ ժողովուրդին ու անոր կսկիծներուն։ Հայ խլեակները՝ դաժան, անաւոր յուշարարները են մեր ցեղի չարչարանքին եւ անհիշումին։ Մեր ժողովուրդը գիտէ գնահատել անխտիր ամէն անոնք որոնք իր սեւ ու կարմիր օրերուն իր հետ եղած, իր մէջ ապրած ու գործած են եւ տառապած միասին։

Միս Ճէքրպսըն, 25 տարիներ ապրեցաւ ու կ'ապրի, գործեց ու կը գործէ, ցաւի, սուգի, սիրոյ եւ յոյսի հայ խլեակներուն մէջ։ Հայ գրիչը եւ երեւակայութիւնը հոս պէտք չունին մեացածին սլացքներու։

Բարեհաճ մասնակցութեամբ բոլոր հոգեւոր պետերուն եւ ազգային իշխանութեանց, Դեկտ. 10 Շբ. գիշեր ժամը 8.30ին, *քաղաքի Հայ Բողոքականաց ժողովարանին* մէջ, տեղի պիտի ունենայ յարգելի Օրիորդին *Արծաթեայ* 25 *ամեայ Յոբելեանը*։ Յոբելեաններ աշխատաւորը վարձատրելու սահմանուած տօներ չեն միայն, այլ հասարակութեան մը օնորհուած առիթներ՝ իր հոգւին ազնուութիւնը կոտելու։ Դժուար է քանի մը հարենեղ տողերու մէջ, բացատրել գործը որ Միս Ճէքրպսընին եղաւ իր 25 ամեայ աշխատանքը ակնածանքի կը կանչէ մեզ։

Մուտքը հրաւիրատոմսով է։ Միութիւններէն կը խնդրուի նկատի առնել այդ օրը նուիրատուութիւն, շնորհաւորական նամակներ կամ հեռագիրներ, վերոյիշեալ հասցէով Ատենապետի կամ Դանձապահի անունին ղրկել։

Ի Դիմաց Միս Ճէքրպսընի Յոբելեանական Յանձնախումբի

Գանձապահ՝	Ատենադպիր՝	Ատենապետ՝
ԺՈՐԺ Թ. ԿԱՑԾԱԿԵԱՆ	ԳՐ. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ	ՏՕԹԹ. Յ. Թ. ՍՐԱՊԵԱՆ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանեայ Երկսեռ Ուսուցչ. Միութեան Գ. տարուայ Ա. դասախօսութիւնը պիտի տեղի ունենայ Շաբաթ, 26 Նոյ. երեկոյեան ժամը 8.30ին, Ս. Նշան Ազգային Վարժ.ի Մանկապարտեզի Սրահին մէջ։ Պիտի դասախօսէ՝ ՏՕԹԹ. ՕՆՆԻԿ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ։

Նիւթ՝ «ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ»

Կը հրաւիրուին անդամ եւ ոչ անդամ բոլոր ուսուցիչ-ուսուցչուհիները եւ համակիրները։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՐԻՒ ԷԼ ՄԹՐԱՆ
ԱԼԷՆՊԻ ԵՒ ՖՈՇ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մեր Յաճախորդներուն: Նորանկի կերպասներ, միւլիւններ եւ զանազան իրեղէններ հասած են։
Մեզի չի դիմողներուն: Մէկ անգամ միայն փորձեցէք գոհունակութեամբ պիտի մեկնիք։
Մեզ չճանչցողներուն: Ձեր տանուն համար իսկ մեզ հետ ծանօթացէք։

Մեր վաճառատան կից նոր բացած ենք նաեւ թրիգօրաժի եւ ժէրսէի ճիւղ մը, հոն պիտի գտնաք ամէն սեռի բլուզ, ժաքէթ, Ֆազազ եւն։

Դամասկոսի մասնաճիւղ.— Խան Մուրատիէ թիւ 23։

Ներքնազգեստի եւ զանազան կտորներու մեծ վաճառատուն
Տ. ԵՒ Ռ. ՄԱՎԻՍԱՔԱԼԵԱՆ

Մուքրան փողոցի վաճառատան հասած են *սեզոնի* համապատասխան ներքնակեղէնի եւ զանազան կտորներու մեծ մթերք. Ֆրանսական, անգլիական, իտալական եւ ամերիկեան արտադրութիւնով կը գոհացնէ ամենադժուարահաճ գնորդները։

Յարգոյ յաճախորդները պիտի գտնեն անմրցելի աժանութիւն եւ ճոխ տեսակ։

ԲԱՑԱՌԻԿ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ ՍԵԴՐԱԿԵԱՆ
Avenue de Français No. 19

Անոնք որ իրենց ֆիլմերը կը գնեն այս լուսանկարչատունէն, ձրիօրէն կը լուացուին իրենց ֆիլմերը եւ իրենց կը տրուի մեկական նմոյշ նմանապէս ձրի։

Ֆիլմերու գիները՝ 4 X 6=30 Ս. Դ. 6 X 9=30 Ս. Դ. եւ 6.50 X 11=40 Ս. Դ.

ՖՐԱՆՔ-ՄԱՍՈՆՆԵՐԸ
(ԱԶԱՏ ՈՐՄՆԱԴԻՐՆԵՐԸ)

Գրեց՝ ՍԻԻՆԻՔ

I

Ցայտնի է, որ քաղաքակրթութեան վաղորդայնին թագաւորած ունի եղեր բարոյականութեան սեամունքի — էթիկայի երկուութիւն. այն է,— մէկ կողմից լիակատար հաւասարմութիւն, համերաշխութիւն նախնական ցեղի բոլոր անդամներու մէջ. իսկ միւս կողմից էլ նոյն չափ լիակատար անվստահութիւն, ատելութիւն և անիրաւութիւն օտար ցեղերի եւ անոնց անդամներու նկատմամբ։ Բարոյական հասկացողութեան այդ երկու իրարու հակոտնեայ սկզբունքները շատ երկար ժամանակ կիրարկուած է ամենայն սրտակցութեամբ մարդկութեան սոցիալական կեանքի մէջ՝ ցեղերու յարաբերութեանց դաշտում, և սրբագործուած ցեղային աստուածութեանց կրօնով։

Բայց նշանակալի երեւոյթ է, որ երբ մարդիկ դուրս են գալիս իրենց նախնական ըստ ամենայնի այլամերժ և մարդատեացբարոյական ըմբռնումի այդ վիճակից, ապա հէնց առաջին իսկ օրից անմիջական կերպով ծագում է համամարդկային եղբայրութեան հարցը — սկզբունքէն՝ իր գաղափարական բովանդակ ամբողջութեան մէջ։

Մարդկային գաղափարական գործունէութեան դաշտում համամարդկային եղբայրութեան իտէալի այդ նոր երեւոյթը զարգանալով ծնունդ է տալիս տիեզերական մեծ կրօններին — միաստուածութեան եւ բոլոր մարդկանց եղբայրութեան գաղափարներով, որոնք առաջադրուած են սօցիալ և նոր մօրալ, զոր կը հրահանգէ անպայման և հաւասար սէր դէպի ամէն մարդու՝ առանց ցեղի, սեռի և դասակարգի խտրականութեան։ Այդ կրօններից անկախ գիտութիւնն եւս իր զարգացման ընթացքին հանգում է նոյն այդ համամարդկային եղբայրութեան մեծ գաղափարին։

Քաղաքակրթութեան պատմութեան մէջ մարդկային գաղափարական գործունէութեան դաշտում, կրօնից անկախ և եկեղեցուց դուրս համամարդկային եղբայրութեան իտէալներով առգորուած մեծագոյն երեւոյթներից մէկն էլ ներկայանում է Ֆրանք—Մասոնութիւնը, որի մասին եւ՝ իբրև պատմական — գաղափարական երեւոյթի, պիտի լինի մեր խօսքը։

II

Ֆրանք—մասոններու մասին ամենուրէք տարածուած կարծիքը, անգամ Ինթէլիգենտ տարրերու մէջ, այն է եղած, որ Ֆրանք—մասոնութիւնը ընկերակցութիւն է, որի գաղտնիքները յայտնի է և կարող է յայտնի լինել միմիայն մասոններին, իսկ նրանցից դուրս, ոչ մասոններին երբէք։

Դա՝ ասասպել է։

Մասոնութիւնը թէ՛ իր գաղափարական բովանդակութեամբ և թէ առ այդ ունեցած կազմակերպութեան և գործունէութեան կողմից ոչինչ ունեցած է կամ ունի ծածուկ, գաղտնի և խորհրդաւոր։

Հասարակական գործիչներին և պետական իշխանութեանց միշտ էլ ծանօթ եղած է նրա իրական պատկերն ու գործունէութիւնը։ Մասոն գաղափարաբանների, պատմագիրների, ժուռնալիստների և թէ հակա—մասոն գրողների աշխատութիւններից, գրածներից, ապա և մասոնական ժողովներու մէջ եղած վիճաբանութիւններից, տրուած որոշումներից, մէկ խօսքով արձանագրութիւններից՝ որ առանձին հրատարակուած են, ամէն մարդ կարող է հասկանալ և հանրութեան կարծիքին առջև պարզել, ներկայացնել, քննադատել բուն իրականութիւնը՝ մասոններու կազմակերպութեան, գաղափարական գործունէութեան, գործելակերպի, ունեցած ուժի, հետապնդած նպատակներու մասին, մի խօսքով մասոնութեան կեանքը իր բոլոր արտայայտութեանց մէջ։

Եւ սակայն, հակառակ այդ ամեն հնարաւորութեանց և հէնց մասոնական իսկ առեալներին գրականութիւն և մամուլ, այնուամենայնիւ մասոնութիւնը շարունակում է հասարակութեան լայն խաւերի տեսողութեան հորիզոնում մնալ ոչ—մասոններին անմատչելի գաղտնիքն և իբր թէ բովանդակող, ծրարող խորհրդաւոր ընկերակցութիւն մը։

Մասոններու խորհրդաւորութեան մասին տարածուած կարծիքը առասպել լինելով հանդերձ, բայց և չենք կարող զանց առնել այն պարագան, որ առասպելներն էլ, իբրև երեւոյթ, ունին իրենց ծագման պատճառները, զոր հանրային գործիչը պարտ է ջանալ ի՛ յայտ բերելու, այլ ոչ թէ առասպել է և այսրեմն պրծաւ գնաց—ասի և անցնի։ Հակառակ որ, ինչպէս ասացինք, մասոնները ոչինչ ունին ծածուկ, ոչինչ անմատչելի՝ հասարակական կարծիքի առջեւ և նրանց պատկերը ուսումնասիրել ցանկացողներու համար, այնուամենայնիւ մի որոշ չափով էլ հէնց իրենց մասոններն են առիթներ տուած իրենց մասին տարածուած չիլ հասկացողութեանց եւ խորհրդաւորութեան առասպելներին, զի նրանք իրենց կազմակերպչական սիստէմով, գործունէութեան մեթոդներով, իրենց ծագման պատմութեան մասին ամանց կողմից արտայայտուած այլ առ այլ մաքերով առիթներ ունին տուած իրենց մասին այդպիսի կարծիք կազմելու՝ արտաքին աշխարհում, մանաւանդ նրանց մէջ, որոնց համար մի առանձին հետաքրքրութիւն է ներկայացնում ամեն բան որ խորհրդաւորութեան մէջ է ծրարուած, պարուրուած։ Չէ մի՛ որ ասուած է թէ՝ գաղտնիքը, խորհրդաւորութիւնը մեծագոյն մղիչն է։

Մասոնական գրողներից ոմանք մասոնութեան ծագման սկիզբը կապում են Սողոմոն իմաստունի տաճարի շինութեան հետ, որը կործանուեց Քրիստոնէութեան առաջին դարում Հռոմի Վեսպասիան կայսեր հրամանաւ՝ իր որդի Տիտի կողմից՝ Երուսաղէմի կործանման միջոցին, և որու փլատակներուն վրայ մօտ վեց դար յետոյ իր նշանաւոր մզկիթը կառուցեց Օմար աշխարհակալ Խալիֆէն — Ամիրապետը։ Ոմանք էլ ասում են թէ՝ Մասոնութիւնը սկիզբ ունի առած Դրուիտների ժամանակ. այսինքն հին Գալլիական եւ Բրիտանական քուրմերու շրջանին, որոնք պաշտում էին բնութիւնը՝ իբրեւ աստուածութիւն, և իրենց պաշտամունքի արարողութիւնները կատարում անտառներու մէջ։ Մի ուրիշն էլ Մասոնութեան ծագումը վերագրում է Պիւթագորեան Թէօրէմաներին, որը, ինչպէս ամէն մարդ գիտէ՝ մաթեմաթիքական այն ճշմարտութիւնն է, զոր բացայայտելու համար պահանջում է ապացոյց։

(1) (Շար)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ՆՈՐ ՓՈՒԼԻ ՄԷՋ ԿԸ ՄՏՆԷ

Պ. Հիթլէռ կը հրաժարի դահլիճ մը կազմելէ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԻՆՏԷՆՊՈՒՐԿ ՄԵՂՄԱՑՈՒՑԱԾ ԷՐ ՍԱԿԱՅՆ ԻՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պ. Վոն Փափէնի բերնէն պաշտօնի առնալ յուծելու տագնապը

Պերլին. Լաւատեղեակ աղբիւրէ կ'իմացուի թէ պ. Հիթլէռ որոշած է չփորձել դահլիճի մը կազմութիւնը:

Պերլին.— Պ. Հիթլէռ վաղը պիտի մերժէ Մարաջախտ Հինտէնպուրկի կողմէ դրուած պայմանները, թէեւ անոնք մեղմացուած էին, իրիկունը, նախագահին կողմէ խորհրդարանական դահլիճի մը կազմութեան համար:

Պ. Հիթլէռ պիտի առաջարկէ կազմել նախագահական իշխանութեան դահլիճ մը որ օրէնք-վճիռներ հանելու իրաւասութիւն ունենայ: Բայց նախագահ Հինտէնպուրկ անտարակոյս պիտի մերժէ ասիկա եւ հաւանաբար պաշտօն տայ Պ. Վոն Փափէնի կամ Վոն Կէյիլի:

Պ. Հիթլէրի առած քայլերը

Պերլին.— Պ. Հիթլէր մինչեւ հինգշաբթի ժամը 9ը պայմաժամ ունի յայտնելու թէ կ'ընդունի վարչապետութիւնը նախագահ Հինտէնպուրկի դրած պայմաններով:

Երէկ, ամբողջ օրը վիճաբանելէ յետոյ իր տեղակալներուն հետ Նազի պարագլուխը պարզապէս յայտներ է որ յարաբերութեան մէջ կը մնայ նախագահական պալատին հետ:

Մարաջախտ Հինտէնպուրկ բարեկամական խօսքերով պատասխանեց Պ. Հիթլէրի լուսաբանութիւններ պահանջող հարցումներուն: Ան բացատրեց մանաւանդ որ նախագահական դահլիճ մը, ղեկավարուած կուսակցապետի մը, օրինակէն Պ. Հիթլէրի կողմէ միայն խորհրդարանական հիմի մը վրայ կրնայ կազմուիլ:

Բայց մինչեւ հիմա պ. Հիթլէռ չէ կրցած մեծամասնութիւն մը ապահովել Ռայխսթակի մէջ:

Մինչ այս, կը թուի թէ պ. Վոն Փափէն կը վերագտնէ իր իշխանութիւնը եւ վտանգաւոր մրցորդ մը կը դառնայ պ. Հիթլէրի:

Անգլիացի սպաները պիտի կրնան անձնական օդանաւեր ունենալ

Լոնտոն.— Օդային նախարարը յայտարարեց որ անգլիացի սպաները Եգիպտոսի եւ Սուտանի մէջ կրնան անձնական օդանաւեր ունենալ, ինչպէս ինք նաշարժեր ունին արդէն:

Բանտարկեալները կ'ըմբոստանան Նորվեկիոյ մէջ ու իրենց բանտը կը հրդեհեն

Օսլօ.— Օսլոյի բանտէն, Աքէրիւսի հին դղեակին մէջ գտնուող բանտարկեալները ըմբոստանալով հրդեհեցին իրենց բանտը:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ՊԱՐՏՔԵՐԸ

Պ. Հուվըռ կը խորհրդակցի պ. Ռուզվէլթի հետ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒԻՆ ԱՅՍՕՐ ՔՈՆԿՐԷՍԻ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Ուաշինկթըն.— Պատերազմական պարտքերու հետ առնչութիւն ունեցող կարեւոր համաժողովը սկսաւ երէկ ժամը 3.40ին, Ճերմակ Տան մէջ:

Նախագահ Հուվըռ, գանձային նախարար պ. Միլ, Ռուզվէլթ եւ իր խորհրդականը Մոլի' փրոֆ. Քոլոմպիա համալսարանի, ներկայ էին: Գաղտնի ոստիկաններ դռներուն առջեւ կը հսկէին:

Այս իրիկուն Պ. Ռուզվէլթ պիտի խորհրդակցի նորընտիր փոխ նախագահ պ. Կարնիէի ինչպէս նաեւ «Քոնկրէս»ի դեմոկրատ պարագլուխներուն հետ, որոնք արդէն ծանուցուած են տեսակցութեան փոխանակութեան:

Ուաշինկթըն.— Նախագահ Հուվըռին եւ պ. Ռուզվէլթին միջեւ պատերազմական պարտքերու շուրջ տեղի ունեցող եւ երկու ու կէս ժամ տեւող ժողովէ մը յետոյ պաշտօնապէս յայտարարուեցաւ որ «այն տպաւորութիւնը կը տիրէ թէ յառաջդիմութիւններ կատարուած են»: Նախագահը պիտի խորհրդակցի վաղը Քոնկրէսի պարագլուխներուն հետ:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՖՈՒԱՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԿԸ ՊԱՏՈՒԷ ՍԹՐԱԶՊՈՒՐԿԻ՛ ՄԷՋ

Փարիզ.— Եգիպտոսի Ֆուատ Ա. թագաւորը Սթրազպուրկի համալսարանին կողմէ Տոքթ. Honoris Causa-ի տիտղոսը ստացաւ:

Ցախրի փաշա որ Սթրազպուրկի համալսարանին մէջ ընդունեց Ֆուատ Ա. Թագաւորի վկայականը, արտասանեց գեղեցիկ ճառ մը:

Բրիտանական խորհրդարանին մէջ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԺՈՐԺ Ե. ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԱՐՏԱՍԱՆԵՑ ԳԱՀԱՃԱՌԸ

Ան խօսեցաւ համաշխարհային խնդիրներու եւ ազգ. ելեւմուտքի մասին

Լոնտոն.— Ժորժ թագաւորը բացաւ խորհրդարանի նստաշրջանը եւ արտասանեց գահաճառը:

Թագաւորին տեսակէտները համաշխարհային խնդիրներու, ազգ. ելեւմուտքի եւ առեւտրական պայմաններու մասին, մտցուած են գահաճառին մէջ:

Անկեղծ յոյս յայտնուեցաւ 1933ի մէջ Լոնտոնի մէջ տեղի ունենալիք տնտեսական համաշխարհային խորհրդաժողովին յաջողութեան ինչպէս նաեւ զինաթափութեան ժողովի լաւ վերջաւորութեան համար:

Կառավարութիւնը կը յուսայ առաջարկներ ներկայացնել Հնդկաստանի սահմանադրական յետագայ զարգացումին համար, կլոր սեղանի համաժողովէն յետոյ:

Թրոցքիի ճամբորդութիւնը

Նափոլի.— Երեք ոստիկաններու ընկերակցութեամբ, որոնք իբրեւ իր զաւակները արձանագրուած են ճամբորդներու ցուցակին մէջ եւ սակայն իր թիկնապահները կը կազմեն, պ. եւ Տիկ. Թրոցքի շաբաթ օր այցելեցին Փոմփէյ եւ մեծ հետաքրքրութիւն ցոյց տուին նոր պեղումներու հանդէպ:

«Փրակա» շոգենաւը որով կը ճամբորդեն, Շաբաթ իրիկուն մեկնեցաւ դէպի Քոփէնհակ:

Մատրիտ.— Պ. Թրոցքի հոս կ'սպասուի այսօր: Ոստիկանութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է խուսափելու համար Աթէնքի նման անկարգութիւններէ: Միայն ոստիկաններէն արտօնուած անձերու հետ յարաբերութեան պիտի մտնէ:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

ՈՐՈ՞ՆՔ ԷԻՆ ՔԱՐԻՒՂԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ ՕԴԸ ՀԱՆԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐԸ

«Լ'Օրիան» իր Պաղեստինի թղթակիցէն ստացեր է հետեւեալ թղթակցութիւնը որ շատ լոյս կը սփռէ մեր երկիրներու համայնավարական գործունէութեան վրայ եւ Ֆրանսայի հարցաքննիչ դատաւոր Պր. Տէզանկլի կուսայ հետաքրքրական հետք մը Շէյ եւ Սրանտար քարիւղի ընկերութիւններուն մթերանոցները օդը հանել ուզողներու քննութեան համար:

«Հազիր Հաամ» թերթը Աֆուլէէն բացատրէ թղթակցութիւն մը, որուն համաձայն, Իսլամներու եւ Հայերու խումբ մը, ղեկավարութեամբ Սիւրիացիի մը, բուռն եւ կանոնաւոր պայքար մը կը մղէ ամէն բանի դէմ որ ընդհանրապէս եւրոպական եւ մասնաւորապէս Սիոնիստական:

«Այս խումբը ունի իբր գործի դաշտ հիւսիսային Պաղեստինն ու Լիբանանը:

«Խումբը, որ շատ լաւ կազմակերպուած է, կը կոչուի *Ճամիէթ էլ Մունաճէտին* եւ իր անդամներուն մէջ կը հաշուէ բազմաթիւ կրօնականներ եւ շէյխեր, որ կը կոչուին «*Ըմբոստութեան Շէյխեր*»: Ան ստացաւ Մոսկուայէն եւ մասնաւորաբար Մերձ. Արեւելքի մեծամասնական գործակալ Լէքվէնսքիէն կարեւոր աջակցութիւն մը, հրահանգներ եւ մանաւանդ դրամ:

«Լիբանանի մէջ այս խումբը կը գործէ Ֆրանսացիներուն դէմ, եւ մասնաւորաբար քարիւղի ընկերութեան, որ վտանգաւոր մրցորդ մըն է Ռուսական քարիւղին համար:

«Ան է որ կազմակերպեց Պէյրութի քարիւղի ընկերութեան մթերանոցները օդը հանելու փորձը ու մնաց անծանօթ:

«Պաղեստինի մէջ ան կը յարձակի մանաւանդ նոր գաղութներուն վրայ, որոնք նոր հասած բլլալով տակաւին անփորձ են ու դիւրաւ վիրաւորելի:

«Այսպէս է որ քանի մը ամիս առաջ հրացանի հարուածներ արձակուեցան Թել Հասիտիմի տուներուն վրայ եւ պատճառ եղան Պաղեստին նոր եկած հրեայ գաղթականի մը:

«Ուրիշ յարձակում մը տեղի ունեցաւ Այն Թապունի գաղութին մէջ գիտնականի մը դէմ, որ անծանօթներու կողմէ սպաննուեցաւ միւս անծանօթներու կողմէն:

«Վերջապէս ամենանոր ոճրափորձը տեղի ունեցաւ ՀայՖա Տէրա երկաթուղիի դէմ: Բազմաթիւ զծեր հանուած էին գիծերը եւ երջանիկ պատահմունքով մը տոնգեկարքին մէջ կը գտնուողները որ, բոլորն ալ հրեաներ էին, ո՛չ մէկը սպաննուեցաւ:

«Այս բոլոր ոճրափորձներու հեղինակներէն ոեւէ մէկը չէ ձերբակալուած տակաւին»:

ՍԻՊԻԼԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

«Երիտասարդ Հայուհի» ամսագիրը մասնակցութեամբ բանաւէր Հայր Յովհաննէս Մուրեանի պիտի տօնէ գրագիտուհի Տիկին Զապէլ Ասատուրի (Սիպիլ) գրական գործունէութեան յիսունամեայ յոբելեանը, 18 Դեկտեմբեր 1932, կէսօրէ վերջ, ժամը ճիշդ 4ին Ֆրանսական Սէն Ժորժ համալսարանի սրահին մէջ:

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով:

ՆԵՐՈՒՄԸ ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՄՕՏ 500 ՀՈԳԻ Կ'ՕԳՏՈՒԻՆ ՆԵՐՈՒՄԷՆ

ՑՈՅՑԵՐՈՒ ԵՒ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑԻՆ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՈՂՆԵՐԸ ԱԶԱՏ Կ'ԱՐՁԱԿՈՒԻՆ

Սիւրիայ Հանրապետութեան Նախագահ Ն. Վ. Մուհամէտ Ալի պէյ էլ Ապետ երէկ ստորագրած է հրամանագիր մը, որով ներում կը շնորհէ այն բոլոր բանտարկեալներուն, որոնք բանտարկուած են 1926ին Պ. Տը Ժուվընէլի կողմէ ստորագրուած հրամանագիր-օրէնքի տրամադրութեան համաձայն: Այդ օրէնքը պատժոյ ենթակայ կը յայտարարէր առանց արտօնութեան կազմակերպութիւններ հիմնողները եւ գաղտնի հաւաքոյթներ ընողները: Նմանապէս կը ներուին այն բոլոր բանտարկեալները, որոնք, 1932ին, Պր. Բոնսօի կողմէ տնօրինուած օրէնքի մը հիման վրայ բանտարկուած էին:

Այս նոր հրովարտակով, ուրեմն, ազատ կարձակուին այն բոլոր բանտարկեալները որոնք վերջին ընտրութեանց եւ ցոյցերու միջոցին ձերբակալուած էին. կ'ենթադրուի որ մօտ 500 ամբաստանեալներ եւ բանտարկեալներ այս հրամանագրով ազատ կ'արձակուին:

ԵՍՆԱՍԻՊԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ԶԵՆՔԱՐԿՈՒՈՂՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏԺՈՒԻՆ

Լիբանանի հանրապետութեան նախագահ Ն. Վ. Պ. Շարլ Տեպպաս երէկ հրամանագիր մը ստորագրեց, որով կարգիլէ վիճակահանութեան եւ բաղդախաղի բոլոր տեսակներուն մուտքն ու առուծախը Լիբանանի մէջ: Ասկէ այսու ոչ տեղական եւ ոչ ալ օտար *Եսնասիպի* տոմսեր պիտի ծախուին: Հակառակողները պիտի պատժուին պատժական օրինագրքի մասնաւոր յօդուածին համաձայն:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿՌԻՒ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Հալէպի Պապ Իւլ Նէրապ թաղին մէջ, կուսակցական պատճառներով, կռիւ ծագած է երկու տեղացի կողմերու միջեւ: Դանակներ եւ ատրճանակներ իսկոյն խառնուած են կռիւին: Սակայն Ընդհանուր Ապահովութեան պետ Պրն. Բրօյ կրցած է առաջքը առնել զարհուրելի արիւնահեղութեան մը, ժամանակին հասնելով դէպքին վայրը: Պրն. Բրօյ կրցած է կողմերը հաշտեցնել, առանց ծանր միջադէպերու:

ԴԱՏԱՒՈՐԻ ՄԸ ԿԱՇԱՌԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Քանի մը օրէ ի վեր հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պուլօս կ'զբաղի կաշառակերութեան մը խնդրով, տեղի ունեցած կալուածոց վարչութեան մէջ: Դատաւոր Պ. Ճօրճ կ'ամբաստանուի 500 Օսմ. ոսկի կաշառք առած ըլլալու յանցանքով երկու վաճառականներէն՝ Իզզէթ եւ Ճեմիլ Ղանտուրէն: Ճօրճ Իսկէնտէր բանտարկուած է իսկոյն, սակայն կաշառք դրամ առած ըլլալու ամբաստանութիւնը: Վաճառականները օր մը բանտ մնալէ վերջ ազատ արձակուած են:

Դատարանի պաշտօնեաներէն Մուհամէտ Հասէօ եւս ձերբակալուած է:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լիբանանի Քաղաքական Ժողովի յայտարարութիւնը, զոր ամբողջութեամբ հրատարակեցինք «Ազդակ»ի անցեալ երկու թիւերով, ամփոփ կերպով ներկայացուած է «Լա Սիրի»ի մէջ:

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄՈՆՈՓՈԼԸ ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՄԻԱԿ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ ՌԵԺԻՆ Է

Գրած էինք արդէն որ Սիւրիական Կառավարութիւնը որոշած է ծխախոտի մոնոբոլին վերադարձը: Ցայտնի եղած է որ մի միայն Ռէժին մնացած է որպէս թեկնածու մոնոբոլի մենաշնորհին: Պր. Քալան, Ռէժիի Տնօրէնը, ներկայացուցած է իր պայմանները, որոնց գլխաւորները հետեւեալներն են.

1.— Սիւրիոյ, Լաթաքիոյ եւ Ճէպէլ Տրիւզի Կառավարութիւններուն տարեկան կը վճարէ իրենց պիւտճէներուն մէջ արձանագրուած պաշտօնի հասոյթին չափ գումար մը, եւ եթէ ընկերութիւնը այդ գումարը վճարելէ վերջ, աւելորդ շահ մը ապահովէ իրեն համար, համեմատական շահաբաժին մը կուտայ այդ կառավարութիւններուն հարիւրին 10ի համեմատութեամբ.

2.— Կառավարութիւնը պէտք է տրամադրէ գործ կատարելու ընկերութեան բոլոր ծախսերը եւ իր պաշտօնեաները ու աշխատաւորները, տեղացի ըլլան թէ օտար:

3.— Ընկերութեան կողմէ արտասահմանէն ներածուած ծխախոտներն ու գործիքները պէտք է մաքսատուրքէ զերծ ըլլան.

4.— Արտասահմանէն ներածուած ծխախոտը Հաուրանի միջոցին մի միայն 15 համեմատութեամբ պիտի գործածուի:

Ասոնք են գլխաւոր պայմանները: Տեղական գործարանատէրերու հաստուցում ընելու եւ այլ դիւրութիւններ ընծայելու մասին ոչ մէկ յիշատակութիւն եղած է:

ԳՈՂ ԿԻՆ ՄԸ ՈՐ 2000 ՈՍԿԻՆՈՑ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՄԸ ՈՒՆԷՐ

15 ՏԱՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿ ԻՆՉՊԷՍ ԳՈՂՑԱԾ Է

Հալէպի մէջ, Ֆարքրուտ էլ Ֆարիստ անուն կին մը, գողութեան միջոցին ձերբակալուած է: Ոստիկանութիւնը անոր բնակարանը խուզարկելով գտաւ որ ընդարձակ սենեակ մը ծայրէ ի ծայր լեցուած է զանազան տեսակ ապրանքներով:

Քննութիւնները ցոյց տուին որ, այս 50 տարեկան կինը 15 տարիէ իվեր իրեն արհեստ ըրած էր գողութիւնը եւ մտնելով զանազան վաճառատուներ իր փէշերուն տակ կը պահէր գողօնները եւ կը փոխադրէր տունը: Երկու հազար օսմ. ոսկի գնահատուած են գողօնները, որոնցմէ երբեք չէ ծախած գող կինը:

ԿԱՆՏԻՒ ԶԵՏԵՒՈՐԴՆԵՐԸ ՀԱԼԷՊԻ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ

Հալէպի բանտին մէջ կը տեսնան հացադուլ յայտարարողներու թիւը: Գրած էինք որ վարիչ Օնենկի սպանութեամբ ամբաստանուած Մուհամէտ Մէֆքի տարբեր մը իվեր հացադուլ յայտարարեր է: Այժմ անոր օրինակին հետեւելով ուրիշ երկու բանտարկեալներ եւս հացադուլ ըրած են:

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԶԱՐՀՈՒՐԵԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ ԱՆԱՊԱՏԻՆ ՄԷՋ

Պաղտատէն կը հաղորդուի թէ ինքնաշարժի զարհուրելի արկած մը պատահեր է Մուսուլէն Պաղտատ տանող անապատային ճամբուն վրայ, Շարկաթի մօտ: Մեռեր են տասներկու հոգի որոնցմէ մէկը 12 տարու աղջնակ մը որ Պաղտատ կ'երթար ամուսնանալու համար:

ԺԱՆՏԱԽՏԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

Լիբանանի Մամլոյ Տեսչութիւնը պաշտօնական հաղորդագրութեամբ մը կը տեղեկացնէ լրագիրներու թէ՝ ամսոյս 14էն մինչեւ 20ը, 6 օրուան ընթացքին պատահած է 7 ժանտախտի դէպքեր եւ 1 թիֆոյիտ: Անցած տարի միեւնոյն օրջանին ուրը տարափոխիկ հիւանդութեան դէպքեր պատահած էին: Այս 6 օրուան միջոցին մեռած են 50 հոգի, անցած տարի 38 էր մեռնողներուն թիւը:

ԺԱՆՏԱԽՏԻ ՆՈՐ ԴԷՊՔ ՄԸ

Վաթի Ապու Ճեմիլ թաղամասին մէջ ժանտախտի նոր դէպք մը պատահեցաւ առջի օր: Ձեռնհաս Իշխանութիւնները անմիջապէս անհրաժեշտ միջոցներուն դիմեցին:

Պատրաստուեցէք Հայ Մշակոյթի Օրուան մասնակցելու Դեկտեմբերի առաջին կիրակիէն սկսեալ, յօգուտ միութեանս նպաստընկալ վարժարաններուն ու որբ եւ չքաւոր հազարաւոր աշակերտներուն, գաղութներու մէջ:

Հ. Բ. Ը. Միութեան
Պէյրութի վարչութիւն

ԽԱՐԲԵՐԴՑԻՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Խարբերդի եւ Ցարակից Դիւղերու Հայրենակց. Միութեան անդամական ժողովը տեղի կունենայ յառաջիկայ կիրակի օր (Նոյեմ. 27) կ. ե. ժամը 2ին Պր. Նշան Տէմիրճեանի բնակարանին մէջ:

ՕՐԱԿԱՐԳ.—

1.— Տեղեկատուութիւն եւ հաշուետուութիւն.

2.— Ընտրութիւն նոր վարչութեան:

Կը հրաւիրուին բոլոր անդամները ու նոր անդամագրուիլ փափաքողները անխտրաբար: *Առժամեայ Վարչութիւն*

Ծանօթ.— Ներկաներու թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի:

ԱՆՁՐԵՒԷՆ ՈՒ ՑՈՒՐՏԷՆ

Պաշտպանուելու համար դիմեցէք

ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԹԷՎՐԻԶԵԱՆ

Վաճառատունը Սուգ Սրսուգ

Ուր պիտի գտնէք, Բարիզէն նոր ստացուած ընտիր անձրեւանոցներ եւ զանազան տեսակ վերարկուներ, ամէն ճաշակի եւ քսակի յարմար:

Վճարումի դիւրութիւն եւ մեծաքանակ գնողներու մասնաւոր զեղչ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1932

	Ս. Դ.
Օգիպտկ. թղթադրմ.	426
Անգլիկն. »	415
Տոլար »	127
Թրքական »	59.50
Պանք Օթթոման	138
Իտալական Լիր 100	650
Յունական Տրախմի 100	65
Անգլ. ոսկի	608
Ֆրանս. »	485
Օսման. »	549
Արծաթ մէճիտ	22
Գրէտի Ֆոնս. Ա. Ֆր.	625
» » Բ. »	314
» » Գ. »	298

Սէֆէրեան եղբարք Րիւ Ֆօշ
Թէլէֆօն՝ 5-19

---

24 ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆ

դէն վտանգուած կեանք մը....:

— Պարո՛ն, գոչեց Պ. տը Սան-Սերվ, որուն մրտքէն հազարաւոր յիշատակներ, հազարաւոր մտածմունքներ կայծակի հարուածով ցնցուած արթնցած էին:

— Ես, ըսաւ մարքիզը հանդարտութեամբ մը, բան մը չխօսեցայ... յանցաւորը չանուանեցի....: Բայց ձեզմէ բաժնուելէս յառաջ կը կրկնեմ դարձեալ, մի փնտռէք զինքը....:

Այս ըսելով մարքիզը աշխուժութեամբ մը գլխարկը առաւ ու մեկնեցաւ, Սան-Սերվի նախագահը անակնկալ եւ սոսկալի մտածութիւններով համակեալ՝ դողդոջուն ձեռքով թիկնաթոռի մը թեւը բռնելով ծանրութեամբ մը կքեցաւ վրան:

Գ.

ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԸ

Պ. Մօնզայի արտասանած խօսքին՝ Պ. Սան-Սերվի զգացած այլայլութիւնը հասկնալու համար պէտք է բացատրել թէ ծերունին ի՞նչ դիրքի մէջ կը գտնուէր իր միածին որդւոյն Էրնէստ տը Սան-Սերվի հետ, որ Պ. Մօնզայի դասակից եւ անոր նման Ժօքէ-Քլըպի անդամ էր:

Ժամանակէն առաջ մօրը զրուելէն, հոգածութենէն ու խնամքներէն զրկուած՝ Էրնէստ ցուրտ եւ խստաբարոյ ծերունիի մը իշխանութեան տակ մեծցած էր, որուն արտաքին երեւոյթը հին տոհմերու աւանդութիւնները կը պահէր եւ չունէր այն հրապոյրները որոնք երիտասարդ մը հայրական տանը հետ կապելու

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆ 21

քաղցկեղը՝ զոր չեն համարձակիր արմատախիլ ընելու, որը իրենց մօտ կը պահեն, եւ որու վրայ աչքերնին կը գոցեն, եւ հետզհետէ ամենէն առողջ անդամներուն ալ տարածուելով բոլոր մարմնին մահ կ'սպառնայ:

— Շատ խիստ էք պարոն:

— Իրաւունք ունիմ խիստ ըլլալու, ես սիրտս խորտակելով յանցաւոր որդիս աքսորեցի, անաչառ խստութիւնը արդարութեան եւ առաքինութեան աղբիւրն է: Ընտանիքիս մէջ կատարած պարտաւորութիւնս թող ազնուականութիւնը՝ հինը ըլլայ թէ նորը՝ իր ամէն մի անդամին նկատմամբ ի գործ դնէ, եւ այսով ժամանակիս ոգիին դէմ կրնայ դիմանալ, եւ իր փրկութիւնը կը գտնէ, այն ատեն յարգելի պիտի ըլլայ յաւէտ այն պարտաւորութիւններու տեսութեամբ՝ զոր ձեր աստիճանը ձեր վրայ կը դնէ: Ուստի չեմ կրնար հաւանիլ ձեր որոշման, եւ իբրեւ խնամակալ, իբրեւ Պէաթրիսի երկրորդ հայրը՝ իր ապագայ երջանկութեան պատասխանատուութեանը մէջ կարեւոր մաս մը ունենալովս՝ հարկ է որ իմացընեմ ձեզ այն փոփոխութիւնը որ այդ որոշումէն պիտի առթէ մտքիս մէջ՝ եթէ ատոր վրայ հաստատ մնաք մինչեւ վերջ:

Եթէ պարոն Սան-Սերվ իր որդւոյն վրայ խօսած ժամանակ՝ եթէ պարոն Մօնզայի զարմացման եւ արգահատութեան տարօրինակ նայուածքը դիտելու ըլլար՝ գուցէ խօսակցութիւնը ուրիշ ընթացք մը բռնէր: Բայց նախագահը աւելի իր զգացումներուն զբաղած քան թէ իր խօսակցին վրայ ըրած տպաւորութեան, բան մը չէր տեսած, իսկ պ. տը Մօնզա իր ամուսնութիւնը ծանր խոչընդոտով մը խափանուելու մօտ տեսնելով այնպիսի մէկէ մը որ կարող էր Պէաթրիսի իրեն հետ ամուսնանալը արգիլել, նախագահին արտասանած վերջին խօսքերուն բացատրութիւնը չուզեց յետաձգել:

6

ՀՈՒՎԸՐ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ ԿԸ ՄՇԱԿԷ

Նիւ Եորք.— Ըլեւմակ. «Թայմզ» կը գրէ թէ Նախագահ Հուվըր Նոր ծրագիր մը կը մշակէ պատերազմի պարտքերու վերաբերմամբ և թէ մըտադիր է զայն թէ Քոնկրէսին գնահատութեան ենթարկել և՞թէ պ. Ռուզվելթի, յառաջիկայ Նոյեմբերի օրուան իր հանգիպումի ընթացքին։

77 ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՔՍՈՐԵԱԼՆԵՐ

Լիզպոն.— Առաջին խումբը պրազիլիկան աքսորեալներուն, որոնք Եւրոպա աքսորուած են, Սաոյ—Փաուլոյի վերջին ըմբոստութեան ձախողանքէն ետք, հոս հասաւ պրազիլեական շոգենաւով մը։

Այս աքսորեալները ընդունուեցան փախստական պրազիլիացի վեթերաններու կողմէն, որոնց գլուխը կը գտնուին Նախկին վարչապետ Ծուլիոյ Փրէսթիս և երկու Նախկին Նախարարներ։

Այս աքսորեալներու թիւը կը հասնի 77ի, որոնց մէջ կան բազմաթիւ դասախօսներ Ս. Փաոլոյի համալսարանէն, 7 զօրավարներ, 32 բարձրագոյն սպաներ և մէկ քանի լրագրողներ։

Յեղափոխութեան պարագլուխը, զօր. Քլինկեր, որ, Նախ քան համաշխարհային պատերազմը ատեն մը Գերմանիա մնացած էր, աքսորեալներուն մէջ կը գտնուի, որոնք զուրկ են ամէն միջոցէ։

Բացառիկ Դիւրութիւններ եւ Պայմաններ

ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ, ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ, ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒ

Առողջ մնալու համար հանգիստ մահճակալ մը ունենալու է՝ հանգիստ կարենալ քնանալու համար։

Ֆինլանտական մահճակալներու մենագոյն գործարանին մեր ընդհ. ներկայացուցիչը հանգամանքով Ձեզ կ'ընծայենք առիթը անկէ օգտուելու համար։

Քսան տարի եւ աւելի դիմանալը կ'երաշխաւորենք, բնկոյզի նմանող փայտի մը խծծուած սոյն մահճակալները օրուան նորոյթն են, կը ծալլուին, թեթեւ, զօրաւոր զսպանակով, եւ ամէն ճաշակի յարմարող։

ԳԻՆ ՑԷՆ 10 Ս. ՈՍԿԻ

—o—

ՎՃԱՐՈՒՄ՝ 3 ՄԱՍՆԱՎՃԱՐՈՎ

—o—

Օ/Օ [illegible] զեղչ[illegible] գներուն վրայ, այն ընթերցողներուն որոնք ներկայ յայտարարութեամբ կը ներկայանան մեզի

—o—

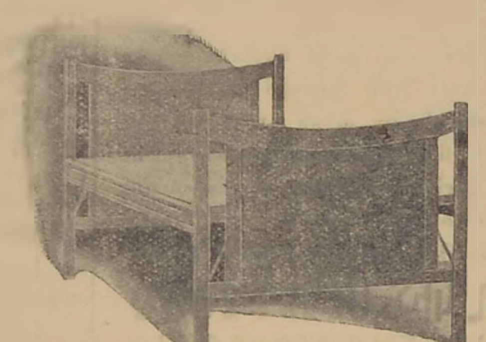

Ցիկին, ամուսնացող նորածին զոյգին համար պիտի ուզես ունենալ լաւագոյն մահճակալը, վերջին ծայր Նորկայանալի ազնիւ զոյնով, Նիքէլի մեքենական վերելակով, եռեխաւն վար իջնալէ արգիլող եւ պաշտպանուած գիտական մեքենով Ձեր զաւկին կատարեալ հանգիստը ապահովող, սոյն մահճակալները բոլորովին նորոյթ մըն են Սուրիոյ համար եւ միմիայն մեր քով կրնաք գտնել։

ԳԻՆ ՑԷՆ 10 Ս. ՈՍԿԻ

—o—

ՎՃԱՐՈՒՄ՝ 3 ՄԱՍՆԱՎՃԱՐՈՎ

—o—

5 0 / օզեղչ վերոյիշեալ գներուն վրայ միմիայն ընթերցողներուն համար։

—o—

Նոյն իսկ եթէ գնելու միտք այ չունիք այցելեցէք մեզ եւ տեսէք այն ինչ որ կ'առաջարկենք Ձեզ, ուրիշ մը գնելէ առաջ։

O. Y. EKWALL. A. B. (Finland)ի

Սուրիոյ, Լիբանանի եւ Իրաքի ընդհ. ներկայացուցիչ

Ն. ՔԷՇԻՇԵԱՆ, Khan-Chouny, Պանքօ տի Ռօմային քով եկեղեցի կողմը։

ԱԶԴԱԿԻ ՏՊԱՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրոշիւր, հարսանեկան հրաւիրագիր, պահարան, նամակի թուղթ եւ առեւտրական տետրակներ.

ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ.

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

ՃԱՎՃԱՎԱՁԵԱՆ ՄԱՐԻՉՆԵՐ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾ

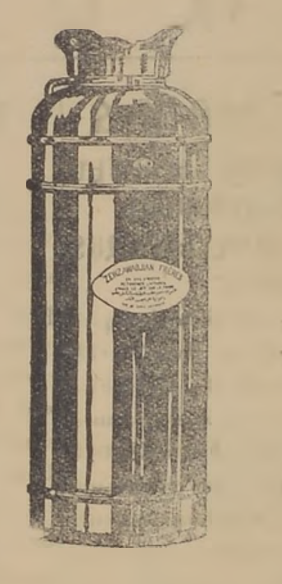

Ճաւճաւաձեան Եղբայրներու հրդեհի մարիչները, շինուած պղինձով ապահովուած են 20 ֆիլօկրամ ճնշումի մը համար։

Անոնք արձանագրուած են քաղաքապետութեան տնօրէնութեան մօտ և ճանչցուած Ֆրանսական բէյրութի Ցանձնախումբի կողմէ։

Այս մարիչները այնքան ներկայանալի են որքան եւրոպականները։ Գիները շատ ծայրայեղօրէն աժան ու արդիւնքը գրեթէ վայրկեանական է։

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱԶՔԻ, ՔԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 3—6

իր գլինիքին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի թուղթով։

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատանը մէջ։

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ

(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)

Հիմնուած 1921 ին Պոլիս-Բերա

Խիստ դիւրամատչելի պայմաններով կը կատարենք ամէն կարգի ելեքտրական լոյսի զետեղումներ (Intsallation), ինչպէս նաեւ մօթօր եւ տինամօներ։

Վաճառատունս կ'ստանձնէ նաեւ բոլոր ելեքտրագործիքներու նորոգումներ։ Մասնաւոր ապսպրանք բնակարաններու ելեքտրա-նորոգման։ Վաճառատունս Philips եւ Lux ելեքտ. լամբերու եւ ամէն տեսակ ելեքտրական պիտոյքներու։

Վճարման դիւրութիւններ.

Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գրասան կից Պուրճ. B. P. 491

ՈՎ ՈՒԶԷՄ ՈՒՍԱՆՈՂ

Բնական է որ դպրոցական պէտքերը գնելու համար ամենայարմար տեղերը կը փնտռես

Դուն գիտես որ ՍԹԱՆՏԱՐՏԻ կօշիկները լաւագոյններն ու աժանագոյններն են.

ԿԵՑ ՆԱՅԵՂԻ՝ ՆԱՃԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

VALDA

ԵՐԳԻՉՆԵՐԸ

ԲԵՄԱԽՕՍՆԵՐԸ ԵՒ

ՍՓՈՒՌ ԱՄԲՈԽՈՒՆԵՐԸ

ՓՈՐՁԵԼՈՒ ԵՆ ՄԻԱՅՆ

—ԲԱՍԹԻԼ ՎԱԼՏԱ—ները

ՍՈՅՆ ԲԱՍԹԻԼՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԶԴԵՑԻԿ ԵՆ. ԵՒ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԵՒ ՏՐՕՔԻՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Պահանջեցէ՛ք **ՎԱԼՏԱ** անունը կրող տուփերը

Ներկայացուցիչ՝ ՍԱԻՏԱ Եղբարք

Փօսթարկղ թիւ 445

ՊԷՅՐՈՒԹ

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ

ՓԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ

Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կը վերադառնայ իր աշխատանոցը, Մեծ Սէրայի դիմացը Նօ. 78 տան երկրորդ յարկը։

Երեք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր մանրամասնութիւններով եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մէթոտով։ Իր աշակերտուհիները կ'օժտէ Փարիզի առաջնակարգ Académie Daydou վկայականով։

ուր ըն շինուածք, Վայելուչ ձեւ

Հնչուն եւ բնական ձայն

Ահա յատկանիշներ՝

ՈՐՈՆՑ ՑՈՐԿ ՈՒՆԻՆ ՉԱՓԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆ

ԱՓՈԼԼՕ ՖՈՆՕՆԵՐԸ

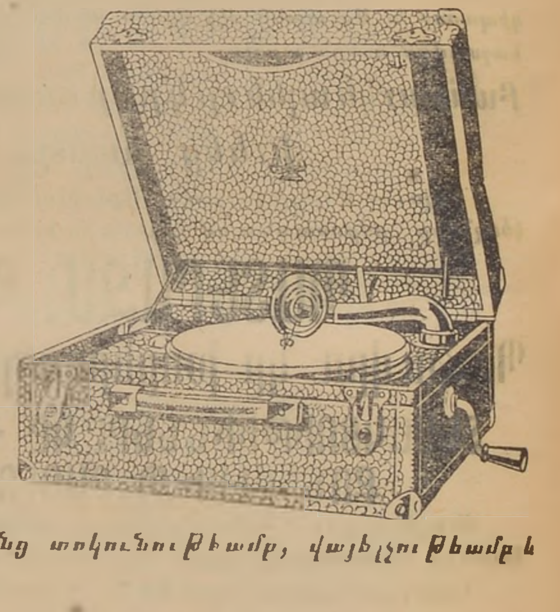

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներուն հետ կը մրցին Ափոլլօ ֆօնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և ձայնային գինեբով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. L^td (of London)

ԱՓՈԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ !!!

Կաեւորեալ հաճոյքով գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք

MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH

Փօրձնականի եւ Ֆօնօյի ամէն ձեւի, անգինելի որակ եւ թատերական սկաւառակներ։

Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սուրիոյ, Փաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.—

ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ

KOURKEN SINANIAN, Boite Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

— Խօսեցէ՛ք, պարոն, խօսեցէք։

— Այո, սիրելի պարոն Մօնգա, կը ճանչնամ Պէտթրիսը, անոր ծնիլը տեսած եմ, Գիտեմ իր թերութիւնները, ինչպէս նաեւ իր բարեմասնութիւնները։ Քմահաճ, կամապաշտ, զորովով և բնականով փայլող սիրալի միտք մը ունի ան, բայց այդ միտքը ծոյլ է և հեռուն չերթար... Իր կամակոր բնաւորութիւնը համատամասնութիւն կը կարծէ, ինքն իրեն անձնորութեան և տանտիկնոջ մը պարտաւորութեան կատարեալ ազատութիւն կը տեսնուի իր վրայ, սորը կողմէն կուր հոգածութիւն մը՝ ամենափոքր նեղութիւն մը, ամենափոքր վիշտ մը չպատճառելու անոր... Չափազանցօրէն չեմ խօսիր... Իր ծաղիկ հասակը, իր գեղեցկութիւնը այս ամենուն վրայ չփնալ շնորհ մը կը սփռեն, բայց գեղեցկութիւնը և երիտասարդութիւնը կ'անցնին... միայն թերութիւնները կը մնան... Եւ այս թերութիւններուն հակառակ՝ որոնք երբեմն առած ազդեց մը կը վերաբերին, յոյս ըրի և կ'ընէի տակաւին որ Պէտթրիս կրնար երջանիկ ըլլալ, միայն կարենար իր ամուսնոյն խորունկ սէր մը ներշնչել, ամէն զգացումէն վերագանց սէր մը, աղէկ մարդ ըրէք բաւ, սէր մը կ'ըսեմ որ երաշխաւորէ մեզի թէ իրեն նեցուկ և առաջնորդ եղող մարդուն սրտին մէջ հարկ եղած համապատասխան արիութեան հետ ներողամտութիւնը միացած պիտի ըլլայ, ներողամտութիւն՝ որու օր մը պէտք պիտի ունենանք, և որ ընդարձակ և խորունկ սէր մը կրնայ ազդել միայն։ Կարծեցի որ ձեր զգացումն ալ այնպէս էր, և ձեր ամուսնութեան համաձայնութիւն տուի։ Կարուա՞ծ եմ արդեօք... Մենք կա՞յ բան մը որ այս խնամութեան մէջ անկեղ թաքնուած թուի ձեզի... Լաւ ուրեմն, եթէ այդպէս է, ե՛ս, օրիորդ Շամարանթի խնամակալը, իր պապական պատասխանատու, իր բարիքին սէր ըլ-

լալուս անկարելի կը թուի ինծ որ այս միաւորութեան մէջ երջանկութեան յոյսի մը հաւանականութիւն տեսնեմ, հետեւաբար հաւանութիւնս ետ կ'առնեմ։

— Սպառնալի՞ք մըն է այդ ըսաւ պ. Մօնգա գունատելով։

— Ո՛չ, վերջնական յայտարարութիւնս է։ Սեղանաւորին աղջկան ապահնոյին անունը պիտի տամ, ձեր սիրոյն այդ գոհողութիւնը պիտի ընէք, ապա թէ ոչ, առիթ պիտի տաք կասկածելու որ ձեր զգացումներուն մէջ սէրը իր օրինաւոր տեղը չունի։ Դուք չէք սիրեր օրիորդ Շամարանթը, ուրիշ մը աւելի սիրելի է ձեզ...։ Եթէ ոչ՝ արդէն խօսած պիտի ըլլայիք։

— Ձե՛ր սիրելի օրիորդ Շամարանթը, ըսաւ մարքիզը որուն աչքերը սկսան արտասուքով լեցուիլ, ո՛չ, նոյն իսկ դուք պահ մը պիտի իմանաք թէ այժմեան յառաջիմնս անոր վրայ ունեցած սիրոյս ամենամեծ ապացոյց մըն է...։ Բայց լմնցուցէնք, վերջնական յայտարարութիւն ըսածիդ վերջնական յայտարարութիւն մը չէ, այլ քանի մը օրուան յետաձգում։ Ձեր վստահութիւնը վերստին պիտի նորչէք ինծ... գիս առաւել եւս պիտի յարգէք... Նաեւ պիտի օրհնէք... յարգեցնել այս վերջին բառին վրայ յեներով այս ըրկած ընթացքիս համար։ Մինչեւ որ ժամանակը գայ յանցաւորը անուանելու... մի՛ փնտռէք զինքը։ Գ. տը Սան-Սերվ...։ Ամէնաւոր ղասաղութիւնն և ամէնափորձառու միտքը կրնայ խաբուիլ...։ Նիւտ դիւրին կերպով մը մարդիկ կրնան հաւատալ թէ մէկը որ կշտամբանք մը ընդունած չէ բնաւ, կրնայ յանկարծ ակեհնափսաւ յառաջիս մէջ իյնալ...։ Միւս կողմէն մոլութեան չէաք առաքինութիւն յեղակարծ և հրաշալի վերադարձներու ալ կը հաւատանք...։ Անոնք կեանքի մը վրայ ծանրացած կասկածը չեն երեւակայեր ըսաւ թէ կրնայ սպասնել... սր-

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք. որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնքի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սավօյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵՂԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Աւանդի պայմանագրութիւնք

ՕԺԻՏ

Երաշխաւորեալ տոկոս 6%։ Անկէ՝ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ Մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն բացատրութեանց դիմել՝ B. P. 821, Beyrouth